

Broj: 03/2-50-3-699/09
Sarajevo, 14. 12. 2009.

IZVJEŠĆE

o radionici: „Suradnja obavještajno-sigurnosnog sektora i pravosuđa u BiH,,

U Bihaću je 16. i 17. srpnja 2009. godine održana radionica pod nazivom: „Suradnja obavještajno-sigurnosnog sektora i pravosuđa u BiH,,.

Radionica je održana u organizaciji Zajedničkog povjerenstva za nadzor nad radom Obavještajno-sigurnosne agencije BiH i uz pomoć Misije OEES-a u BiH.

Radionica je organizirana u sklopu realizacije Radnog plana Zajedničkog povjerenstva za nadzor nad radom Obavještajno-sigurnosne agencije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Povjerenstvo) za 2009. godinu, kao nastavak radionice održane u Zenici ožujka ove godine, na kojoj su utvrđeni konkretni problemi u domeni suradnje obavještajno-sigurnosnog sektora i pravosuđa u BiH.

Cilj radionice bio je uspostaviti bolju suradnju obavještajno-sigurnosnog sektora u BiH i pravosuđa u BiH u području primjene posebnih istražnih radnji, tajnog prikupljanja podataka i pristupku sigurnosnih provjera, te utvrditi eventualne slabosti i predložiti konkretne prijedloge u svrhu unapređenja suradnje.

Sudionici radionice:

Iz Povjerenstva:

Mirko Okolić, predsjedatelj,
Božo Rajić, prvi zamjenik predsjedatelja,
Šemsudin Mehmedović, drugi zamjenik predsjedatelja,
Zoran Koprivica, član,
Sadik Bahtić, član,
Drago Ljubičić, član,
Hazim Rančić, član,
Slavko Jovičić, član,
Sadka Đonko, tajnica,
Predrag Nikolić, stručni savjetnik.

Iz Tužiteljstva BiH:

Milorad Barašin, glavni tužitelj,
Boris Grubešić, stručni savjetnik.

Iz Obavještajno-sigurnosne agencije BiH:

Ivan Ćosić, glavni inspektor,
Jasminko Žunić, ravnatelj Operativno-tehničkog ravnateljstva,
Siniša Đukić, zamjenik ravnatelja Centra za obuku,

Zoran Kuljanin, voditelj Odjela za sigurnosne provjere.

Iz Predsjedništva BiH

Đuro Beronja, savjetnik za sigurnost predsjedatelja.

Iz Ministarstva sigurnosti BiH:

Mate Miletić, voditelj Sektora za zaštitu tajnih podataka,
Amila Smajkić, stručna suradnica za dozvole.

Iz Ministarstva obrane BiH:

Ismail Biber, voditelj odsjeka,
Jozo Perić, voditelj Odsjeka za sigurnost i protuobavještajne poslove.

Iz Granične policije BiH:

Jozo Ćorluka, savjetnik ravnatelja.

Iz Državne agencije za istrage i zaštitu BiH (SIPA):

Boris Ivanović, načelnik Službe za operativnu podršku.

Iz Službe za poslove sa strancima BiH:

Rade Kovač, načelnik Sektora za operativnu podršku i upravne poslove,
Ivo Ramljak, načelnik Sektora za readmisiju, prihvat i smještaj.

Iz Federalnog tužiteljstva:

Zdravko Knežević, glavni federalni tužitelj.

Iz Federalnog ministarstva unutarnjih poslova BiH:

Admir Katica, savjetnik ministra.

Iz Federalne uprave policije:

Zlatko Miletić, ravnatelj.

Iz Ministarstva unutarnjih poslova Republike Srpske –Uprava kriminalističke policije:

Miroslav Kostrešević, inspektor operativne tehnike,
Milomir Ćodo, šef Odsjeka za istrage ratnih zločina.

Iz Austrijskog veleposlanstva u BiH:

pukovnik Thomas Rois, vojni ataše.

Iz Misije OEES-a u BiH:

brigadni general Ulrich Heider, direktor Odjela za sigurnosnu suradnju,
Jasna Dragičević, stručna suradnica za odnose s parlamentima,
Tanja Pašić, asistentica,
Šejla Bektašević, diplomirana pravica,
Lejla Hadžiahmić, projekt IRU,
Amra Kurtović, prevoditeljica,
Varga Zsolt, prevoditelj.

Iz Glavnog stožera NATO-a u BiH:

Akim Kalayci, bojničar,
Đemal Đulić, administ. specijalist,
Dario Šikuljak, pravni savjetnik.

Iz Ureda visokog predstavnika u BiH

Johannes Viereck, šef Političko-vojne sekcije.

Sudionicima radionice obratio se Mirko Okolić, predsjedatelj Povjerenstva, i pozdravio ih u ime Povjerenstva.

Istaknuo je da je radionica nastavak seminara održanog u Zenici ožujka ove godine.

Nazočne je upoznao s realizacijom zaključaka s toga seminara, istaknuvši visok stupanj realizacije koji je ujedno i jasan pokazatelj uspjeha seminara.

Između ostalih realiziranih zaključaka, istaknuo je zaključak koji se odnosi na opremanje Obavještajno-sigurnosne agencije BiH sredstvima za borbu protiv nezakonitog presretanja telekomunikacija, provjeru zaposlenika telekom operatera koji imaju mogućnost pristupa sredstvima za presretanje telekomunikacija, formiranje međuresorne parlamentarne skupine za usklađivanje zakona i rad radne skupine Vijeća ministara BiH na uspostavljanju jedinstvenog sustava za razmjenu podataka između sigurnosnih institucija u BiH.

Iz Misije OESS-a u BiH nazočnima se obratio general Urluh Hajder, direktor Odjela za sigurnosnu suradnju. U svome je izlaganju ocijenio uspješnim seminar u Zenici i izrazio ubjeđenje da će i ova radionica polučiti uspješne rezultate koji će doprinijeti jačanju sigurnosne situacije u BiH. Naglasio je da Misija OESS-a u BiH prepoznaje važnost suradnje obavještajno-sigurnosnog sektora i pravosuđa u BiH te će i ubuduće podupirati održavanje ovakvih radionica.

Na radionici je obrađeno nekoliko tema koje su se odnosile na tajno prikupljanje podataka, primjenu posebnih istražnih radnji i sigurnosne provjere.

Tajno prikupljanje podataka

O tajnom prikupljanju podataka govorio je Siniša Đukić iz Obavještajno-sigurnosne agencije BiH.

Nazočne je upoznao s načinima i vrstama prikupljanja tajnih podataka, poput prikupljanja putem ljudskih izvora (HUMINT), s pomoću tehničkih sredstava (TEHINT), putem komunikacijskih sredstava (COMINT), a naročitu je pozornost posvetio prikupljanju podataka iz otvorenih izvora (OSINT).

Naglasio je bitnu razliku između mjera tajnog prikupljanja podataka i posebnih istražnih radnji. Za posebne istražne radnje zaduženi su policijski organi kojima je cilj prikupiti dokaze, dok se obavještajna agencija bavi tajnim prikupljanjem podataka. S tim u vezi njen rad je preventivnog karaktera.

Mjere tajnog prikupljanja podataka podrazumijevaju i tajno praćenje osoba, audio- i videonadzor prostorija, ali i tajnu pretragu ako za to postoji potreba.

Nakon prezentacije uslijedila je rasprava u kojoj su sudjelovali: Slavko Jovičić, Drago Ljubičić, Milorad Barašin, Zlatko Miletić, Boris Ivanović, Zdravko Knežević, Mirko Okolić, Božo Rajić, Milomir Čodo i Ismail Biber.

Pitanja vezana uz ovu temu uglavnom su se odnosila na ustupanje informacija drugim institucijama i postupke u situacijama kada je potrebno žurno djelovati.

G. Đukić je naglasio da je zakonom propisano tko može biti korisnik informacije, odnosno obavještajne spoznaje do koje dođe OSABiH. Također je naglasio da OSABiH dostavlja informacije na zahtijev, ali i po potrebi. Uz svaku informaciju koju dostavlja, šalje i upitnik korisniku u kojem se daje mogućnost ocijenjivanja kvalitete i korisnosti dostavljene informacije.

Kada su u pitanju slučajevi u kojima bi dostava informacije nadležnoj instituciji redovitim postupkom mogla ugroziti sigurnost, informacije se dostavljaju po žurnom postupku kada do izražaja dolazi dobra suradnja sigurnosnih institucija u BiH. Dosadašnja su iskustva potvrdila učinkovitost takvog načina rada.

Zakonito presretanje telekomunikacija

O zakonitom presretanju telekomunikacija govorili su predstavnici OSA-e, SIPA-e i entitetskih ministarstava unutarnjih poslova.

U svojim su izlaganjima upoznali sudionike s radom na zakonitom presretanju telekomunikacija. Jasenko Žunić iz OSABiH govorio je o radu *Interface* centra OSABiH, naglasivši da je Agencija razvila procedure, a mogućnosti zlorabe sredstava za zakonito presretanje svode se na minimum.

Boris Ivanović govorio je o zakonitom presretanju telekomunikacija u SIPA-i, ističući da prikupljeni podaci imaju veliki značaj za rješavanje pojedinih slučajeva.

Miroslav Kostrešević iz MUP-a RS-a govorio je o problemima suradnje s telekom operaterima koji ne ispunjavaju zakonom propisane obveze, jer zakonom nisu precizirane sankcije. Ukazao je na potrebu boljeg rješavanja tog pitanja u zakonu.

Admir Katica, predstavnik Federalnog ministarstva unutarnjih poslova, naglasio je da je pokrenuta inicijativa za obuku kadrova koji rade na posebnim istražnim radnjama, kako bi što kvalitetnije obavljali povjerene poslove.

Božo Rajić, član Povjerenstva, postavio je pitanje koje se odnosilo na provjere zaposlenika telekom operatera i mogućnosti zlorabe sustava s njihove strane.

Gospodin Žunić objasnio je kako su mogućnosti zlorabe kao i neregistriranog korištenja sustava svedene na minimum zahvaljujući najsuvremenijim tehničkim rješenjima.

Vezano za sigurnosne provjere, Mate Miletić iz Ministarstva sigurnosti BiH istaknuo je da su u tijeku provjere zaposlenika telekom operatera koji imaju mogućnost pristupa sustavima za presretanje.

Nakon prezentacija u raspravi su sudjelovali: Božo Rajić, Zlatko Miletić, Mirko Okolić, Milorad Barašin, Hazim Rančić i Ivan Ćosić.

Istaknuto je da zakonito presretanja telekomunikacija koje provode nadležne institucije i agencije BiH treba biti u službi njenih građana, te da opasnost po sigurnost građana dolazi od onih koji neovlašteno i nezakonito presreću telekomunikacije.

Još jednom je naglašeno kako je nedostatna oprema za detekciju i borbu protiv nezakonitog presretanja telekomunikacija jedna od slabosti sigurnosnog sustava, ali je Povjerenstvo već dalo potporu nabavi takve opreme za potrebe OSABiH.

Posebne istražne radnje

O posebnim istražnim radnjama govorili su predstavnici SIPA-e, Tužiteljstva BiH i entitetskih ministarstava unutarnjih poslova.

Boris Ivanović, načelnik Službe za operativnu podršku SIPA-e, rekao je da su posebne istražne radnje važno sredstvo u pribavljanju dokaza i rješavanju SIPA-inih predmeta.

SIPA sve istražne radnje provodi u skladu s odobrenjem Suda BiH, a uz pomoć Tužiteljstva BiH.

Milorad Barašin, glavni tužitelj BiH, istaknuo je kako je danas teško prikupiti kvalitetne dokaze. U tom smislu Tužiteljstvo BiH zahtijeva od nadležnih koji podnose zahtjeve za odobrenje posebnih istražnih radnji cjelovitu i potpunu dokumentaciju. Često se događa da obrazloženja i pribavljeni dokazi nisu dovoljni za odobrenje primjene posebnih istražnih radnji.

Zlatko Miletić, ravnatelj Federalne uprave policije, u prilog izlaganju glavnog tužitelja BiH naveo je činjenicu da je osjetan nedostatak znanja o tomu kako informacije prikupljene posebnim istražnim radnjama pretvoriti u dokaze.

Još jednom je predložio žurno obučiti zaposlenike svih policijskih agencija u BiH o primjeni posebnih istražnih radnji.

Zlatko Miletić i Milorad Barašin također su govorili o posebnim istražiteljima, naglasivši da je uz njihovu pomoć došlo do uhićenja velikoga broja kriminalaca. Naveli su i primjer uspješne koordinacije i suradnje policijskih agencija koje su nakon šest mjeseci istraga rezultirale uhićenjem

velikoga broja kriminalaca. Naročito su istaknuli činjenicu da za svo vrijeme istrage nije „procurila,, nijedna informacija.

U raspravi su sudjelovali: Ivan Ćosić, Mirko Okolić, Drago Ljubičić, Zoran Koprivica, Mate Miletić, Milomir Čodo, Admir Katica i Zdravko Knežević.

Sigurnosne provjere

O sigurnosnim provjerama govorili su: Mate Miletić - voditelj Sektora za zaštitu tajnih podataka Ministarstva sigurnosti BiH, Zoran Kuljanin - voditelj Odjela za sigurnosne provjere OSABiH, Boris Ivanović - načelnik Službe za operativnu podršku i Jozo Ćorluka – savjetnik ravnatelja Granične policije BiH.

Mate Miletić nazočne je upoznao o problemima s kojima se susreće u radu Sektora. Najveći problemi, prema njegovoj ocijeni, nalaze se na kantonalnim i entitetskim razinama, gdje pojedini kantoni ne dostavljaju tražene informacije i samim time koče sigurnosne provjere. Naglasio je važnost provjera imajući u vidu obveze koje proizilaze iz Sporazuma zaključenog s NATO-om i obvezama prema EU. Naveo primjere službenika koji rade s povjerljivim dokumentima, a nemaju za to adekvatnu sigurnosnu provjeru, što je u suprotnosti sa Zakonom o zaštiti tajnih podataka.

U svrhu rješavanja navedenih problema, Sektor za zaštitu tajnih podataka održao je niz sastanaka s predstavnicima entitetskih MUP-ova.

Federalni tužitelj naglasio je da problem nije u samim tužiteljstvima nego u strukturama koje nemaju interes za provođenje provjera.

U raspravi su sudjelovali: Zlatko Miletić, Drago Ljubičić i Ivan Ćosić.

Istaknuto je da su problemi u velikom broju onih koji ne ispunjavaju uvjete za sigurnosnu provjeru i protiv kojih postoji niz kaznenih prijava, a nalaze se na najvišim pozicijama u državnim institucijama i tijelima. Oni namjerno koče i opstruiraju rad i tužiteljstava i Ministarstva sigurnosti BiH. Izražena je iskrena želja za skorim rješavanjem toga pitanja.

Glede žabi podnesenih na rješenja o odbijanju zahtjeva za sigurnosne provjere, Mate Miletić izvijestio je da je Sektor uputio zahtijev državnom ministru sigurnosti za formiranje Povjerenstva za žalbe, te da je u tijeku njegova popuna.

Sigurnosne provjere i pravosuđe u BiH

- Kako unaprijediti suradnju –

O ovoj temi govorili su: Amila Smajkić, Milorad Barašin, Zdravko Knežević, Zlatko Miletić, Mate Miletić i Milomir Čodo.

Predstavnici Ministarstva sigurnosti BiH kao problem su iznijeli činjenicu što pravosudna tijela ne dostavljaju podatke u postupku sigurnosnih provjera. To se odnosi na podatke koji se vode u kaznenoj evidenciji.

Istaknuto je da su pravosudna tijela zatrpana zahtjevima Ministarstva sigurnosti BiH za davanjem navedenih podataka. Zahtjevi za davanjem ovih kao i statističkih podataka nisu realni, jer bi svakodnevno trebalo angažirati veći broj osoba koje bi te podatke trebale pripremati. Tijela nisu ni kadrovski popunjena da bi udovoljili tim zahtjevima.

Naglašeno je da se, kada je riječ o zahtjevima za dostavljanje podataka iz kaznene evidencije, mora voditi računa o ljudskim pravima kao i posljedicama koje mogu nastati za određenu osobu za koju se daje podatak. S tim u vezi ovo su jako složeni i delikatni poslovi. Podaci iz ovih evidencija mogu se davati samo u skladu sa zakonom, znači mora postojati zakonska osnova za njihovo davanje. Pri davanju podataka iz kaznene evidencije moraju se uzeti u obzir i Zakon o zaštiti tajnih podataka i više drugih zakona kojima je regulirano ovo područje.

Konstatirano da postoji neusklađenost pojedinih zakonskih odredaba te potreba za izmjenama pojedinih zakona u smislu preciziranja odredaba o davanju podataka iz kaznene evidencije. Imajući u vidu da su u tijeku izmjene i dopuna Zakona o zaštiti tajnih podataka, bit će to

prilika za njegovu dopunu odnosno izmjenu u smislu preciziranja odredaba koje se odnose na davanje podataka iz kaznene evidencije.

U raspravi su sudjelovali: Slavko Jovičić, Hazim Rančić, Ivan Ćosić i Đuro Beronja. Nakon rasprave sudionici su se suglasili da je i ova radionica ispunila zadane ciljeve. Na kraju radionice doneseni su sljedeći

ZAKLJUČCI

1. POTREBNA JE VEĆA SURADNJA OBAVJEŠTAJNO-SIGURNOSNOG SEKTORA S PRAVOSUĐEM U BIH.
2. PREPORUČUJE SE PREDSTAVNICIMA MINISTARSTVA PRAVDE BIH, SUDA BIH, OKRUŽNIH I KANTONALNIH SUDOVA I TUŽITELJSTAVA U BIH, SIPA-E, GRANIČNE POLICIJE, FMUP-A I MUP-A RS-A ORGANIZIRANJE ZAJEDNIČKOG SASTANKA, NA KOJEM ĆE INICIRATI OBUKU IZ PODRUČJA PRIMJENE POSEBNIH ISTRAŽNIH RADNJI ZA ZAPOSLENIKE AGENCIJA ZA PROVEDBU ZAKONA U BIH, KAO I OBUKU PRIPADNIKA OSABIH U PRIKUPLJANJU TAJNIH PODATAKA.
3. PREDSTAVNICI MINISTARSTVA OBRANE BIH I OBAVJEŠTAJNO- SIGURNOSNE AGENCIJE BIH RAZMOTRIT ĆE DOSADAŠNJU PROVEDBU MEMORANDUMA O SURADNJI I IZRADITI PRIJEDLOGE ZA JAČANJE SURADNJE.
4. PREPORUČUJE SE MEĐURESORNOJ PARLAMENTARNOJ RADNOJ SKUPINI DA USKLADI ODREDBE ZAKONA O TELEKOMUNIKACIJAMA, ZAKONA O KAZNENOM POSTUPKU, ZAKONA O OSABIH I ZAKONA KOJIMA SE PROPISUJE RAD AGENCIJA KOJE PROVODE ZAKON U BIH U SMISLU PRIMJENE POSEBNIH ISTRAŽNIH RADNJI I MJERA TAJNOG PRIKUPLJANJA PODATAKA. UZ OSTALO, RADNA SKUPINA ĆE NAROČITO RAZMOTRITI OBLIK I SADRŽAJ NAREDBE ZA PROVOĐENJE PRIVEREMENIH ISTRAŽNIH MJERA, A POSEBICE PITANJE USMENIH SUDSKIH NAREDBA I PITANJE PRAVA OSOBA PROTIV KOJIH JE RADNJA BILA PODUZETA.
5. MINISTARSTVO SIGURNOSTI BIH ANALIZIRAT ĆE DOSADAŠNJU PROVEDBU ZAKONA O ZAŠTITI TAJNIH PODATAKA NA SVIM RAZINAMA VLASTI U BIH I SASTAVITI IZVJEŠĆE S PREPORUKAMA ZA OTKLANJANJE NEDOSTATAKA ZAJEDNIČKOM POVJERENSTVU ZA NADZOR NAD RADOM OSABIH.
6. URED TAJNIKA ZAJEDNIČKOG POVJERENSTVA ĆE PLANOM RADA SLIJEDEĆE RADIONICE OBUHVATITI TEMU „SURADNJA SLUŽBE ZA POSLOVE SA STRANCIMA S OSABIH I DRUGIM AGENCIJAMA ZA PROVEDBU ZAKONA U BIH.“

Predsjedatelj Povjerenstva Mirko Okolić zahvalio se svim sudionicima radionice na doprinosu u njenom radu.

Također se zahvalio OESS-u na osiguranju finansijskih sredstava za njeno održavanje.

Za praćenje provedbe ovih zaključaka zadužen je Ured tajnika Zajedničkog povjerenstva za nadzor nad radom OSABiH.

**Predsjedatelj Povjerenstva
Mr. Mirko Okolić**

Dostavljeno:

- naslovu

- a/a